

ÍNDEX TEMÀTIC

I. Guia per a Educadors i Educadores

Orientacions didàctiques	2
Què és la pena de mort?	3
Bones raons en contra de la pena de mort	3
Marc legal	7
La pena de mort en xifres	8
La pena de mort i Espanya	9
El treball d'Amnistia contra la pena de mort	10
Bibliografia	11
Actua: Casos reals d'apel·lació	12
Filmografia	12

II. Propostes didàctiques

Propostes didàctiques i activitats per a Primària	13
Propostes didàctiques i activitats per a Secundària	17
Propostes didàctiques i activitats per a Batxillerat i Educació de Persones Adultes	25

NO
A LA PENNA
DE MORT

FITXES
PER TREBALLAR A CLASSE

SECUNDÀRIA

**PROPOSTES
DIDÀCTIQUES
I ACTIVITATS
PER A SECUNDÀRIA**

ANALITZANT LA PREMSA

Objectiu: A través de l'anàlisi de casos reals de condemnes a mort, reflexionar sobre la justícia dels mateixos. Sensibilitzar sobre les persones que la pateixen a fi de mobilitzar a l'acció.

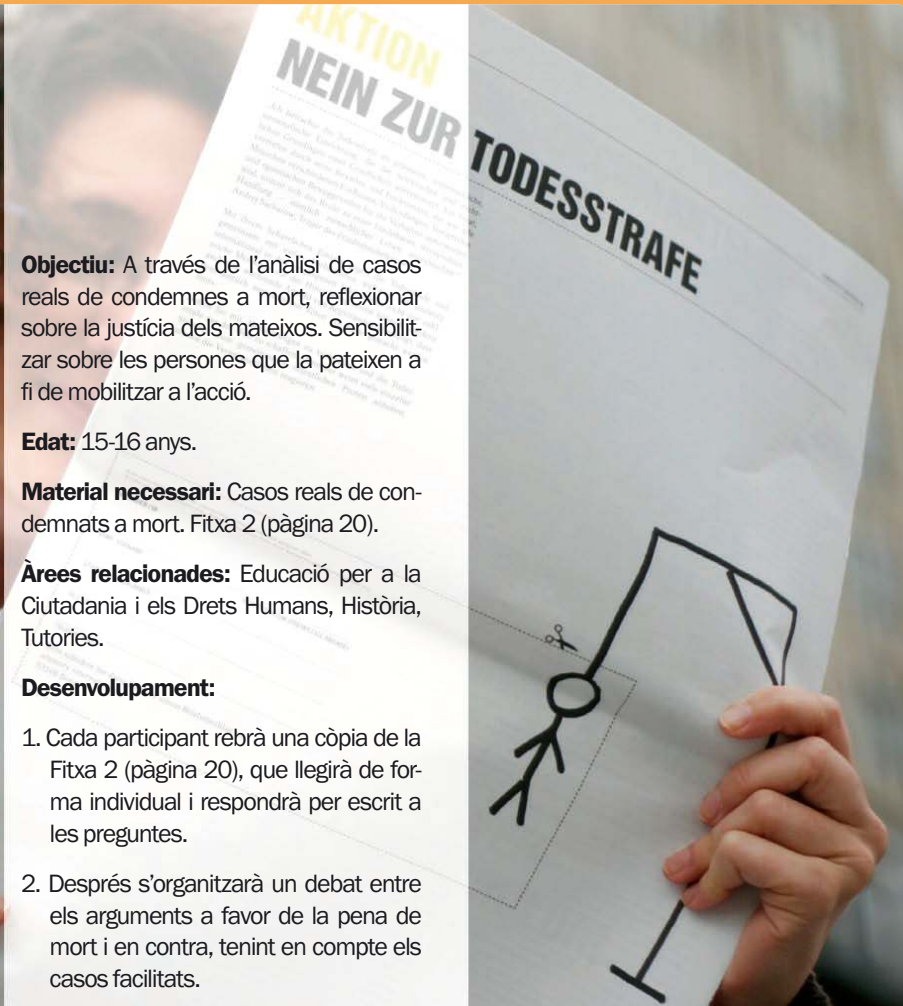
Edat: 15-16 anys.

Material necessari: Casos reals de condemnats a mort. Fitxa 2 (pàgina 20).

Àrees relacionades: Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans, Història, Tutories.

Desenvolupament:

1. Cada participant rebrà una còpia de la Fitxa 2 (pàgina 20), que llegirà de forma individual i respondrà per escrit a les preguntes.
2. Després s'organitzarà un debat entre els arguments a favor de la pena de mort i en contra, tenint en compte els casos facilitats.

JO CONDEMNO

Objectiu: Analitzant casos ficticis de possibles condemnes a mort, reflexionar sobre la justícia de la pena de mort.

Edat: 13-16 anys.

Material necessari: Fitxa 3 (pàgina 21) sobre casos ficticis de condemnats a mort, material per escriure.

Àrees relacionades: Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans, Tutories, Llengua, Història.

Desenvolupament:

1. Repartir la Fitxa 3 (pàgina 21).
2. Es respon de manera individual expressant l'opinió pròpia.
3. Es formen dos grups:
  - Aquelles persones que estan en contra de la pena de mort en tots els casos.
  - Aquelles persones que estan a favor de la pena de mort en alguns casos.
4. S'organitza un debat sobre les preguntes del text.

Sala i llitera preparades per a l'aplicació de la injecció letal.

REFLEXIÓ SOBRE LA PENA DE MORT

Objectiu: Partint de la realitat de la pena de mort al món, reflexionar-hi. Sensibilitzar envers les persones que la pateixen a fi de mobilitzar a l'acció.

Edat: 15-16 anys.

Material necessari: Ordinadors, material per escriure, una còpia per a cada participant de la Declaració Universal dels Drets Humans.

www.un.org/spanish/aboutun/highlights.htm

Àrees relacionades: Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans, Tutories, Tecnologia.

Desenvolupament:

- Es formen grups de 2 o 3 participants, en funció del nombre d'ordinadors de l'aula.
- Mirar el mapa que hi ha al següent enllaç:
www.es.amnesty.org/temas/pena-de-muerte/pagina/miles-de-personas-condenadas/
- Buscar les respostes a aquestes preguntes a la pàgina web d'Amnistia Internacional secció Espanyola: www.es.amnesty.org
  - A quants països creus que encara és vigent la pena de mort?
  - Saps si a Espanya encara existeix la pena de mort?
  - Tens idea de quantes persones van ser executades l'any passat en compliment d'una sentència oficial?
- Es posaran en comú les respostes i es contestarà a la pregunta:

- Es respecta la Declaració Universal dels Drets Humans signada el 1948 per tots els països membres de les Nacions Unides? Argumentar les respostes.

CONDEMNES A MENORS

Objectiu: Tot analitzant casos reals de menors condemnats a mort, reflexionar sobre la crueltat i la injustícia de l'aplicació d'aquesta pena. Sensibilitzar sobre les persones que la pateixen amb la finalitat de mobilitzar a l'acció.

Edat: 15-16 anys.

Material necessari: Fitxa 4 (pàgina 22) sobre casos reals de condemnats a mort, una còpia per a cada alumne de l'article 37 de la Convenció dels Drets dels Infants.

Àrees relacionades: Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans, Tutories, Llengua, Història, Ètica.

Desenvolupament:

- Entregar a cada participant la Fitxa 4 (pàgina 22).
- Establir un debat responent a les següents preguntes:
  - Et sembla útil condemnar un menor a cadena perpètua o a la pena de mort?
(Argumenta la resposta)
  - No té la societat la responsabilitat de reeducar aquests menors?
(Argumenta la resposta)

ANALITZANT LA PREMSA

FTXA
2

Font: Amnistia Internacional

Iran

El 27 de maig de 2007 **Sa'id Qanbar Zahi**, de 17 anys, va morir a la forca a la presó de Zahedan. Fou condemnat a mort al març, juntament amb sis altres homes, tots ells pertanyents a la minoria balutxi de l'Iran. Sembla que van ser detinguts per la vinculació de la seva família amb els presumptes autors d'un atemptat amb explosius comès el 14 de febrer a Zahedan contra un autobús en el qual viatjaven membres de la Guàrdia Revolucionària i on van morir com a mínim 14 persones. Informes no confirmats indiquen que alguns dels acusats "van confessar" sota tortura.

Font: Reporters sense fronteres

Afganistan

18-01-2008

El Consell dels Mollahs demana pena de mort per al periodista **Sayed Perwiz Kambakhsh**, detingut des de fa tres mesos.

L'organització Reporters sense Fronteres està molt preocupada per les pressions exercides pels religiosos conservadors sobre les autoritats en el cas del jove periodista Sayed Perwiz Kambakhsh, detingut des de finals d'octubre de 2007. Està acusat de blasfèmia i d'haver "servit de vehicle per a declaracions difamatòries".

Font: El tiempo.com (EFE)

Xina

20-12-2007

Wang Chengming, ex president de la companyia Shanghai Electric Group, ha estat condemnat a la pena de mort per malversació de fons i suborn. Wang i els directius, Yan Jinbao i Lu Tianming, que van rebre sentències de cadena perpètua i 15 anys de presó, respectivament, són considerats culpables d'haver-se apropiat il·legalment de 40 milions de dòlars en negocis de compravenda de terres a Shanghai, segons la sentència del Tribunal Popular Intermedi de Xangxun, al nord-est de la Xina.

NØ A LA PENA DE MORT... NØ A LA PENA DE MORT... NØ A LA PENA DE MORT... NØ A LA PENA DE M

JO CONDEMNO

FITXA
3

Lista de casos

Els criminals han de ser condemnats. Tot el món hi està d'acord. És difícil dir quin càstig correspon a cada delictes. La pena de mort és el càstig més cruel i a més, és irreversible.

Imagina que ets un jutge d'un país on encara hi ha la PENA DE MORT. Quan dictaries sentència de mort per a algú (si consideres que aquesta condemna ha d'existir)? Hi ha casos en què mai demanaries la pena de mort? Quina solució donaries? Presó, pagament d'una multa, ajut psiquiàtric, treballs alternatius, etc.?

1. Joan C.: Va assassinar premeditadament quatre persones.
2. Míriam S.: La Míriam, que pateix trastorns mentals, va assassinar el seu fill.
3. L. T.: Va vessar residus tòxics de manera il·legal: 168 vivendes van haver de ser derruïdes i vint persones es van posar malaltes.
4. Maria P.: Conduïa sota els efectes de l'alcohol: dos nens van morir a l'accident.
5. German Z.: Líder d'un partit polític il·legal. Escriu pamflets on exigeix l'exterminació dels jueus i dels estrangers. Entrena grups violents per aconseguir els seus objectius.
6. Antoni S.: Agressions en camps de futbol. En un partit va ferir greument un jove de 16 anys.
7. Guillem R.: Va violar dues dones.
8. P. R.: Va defraudar més de 100 milions a Hisenda.
9. L. J.: Durant la guerra va ordenar assassinar 36 persones. El seu crim no s'ha descobert fins ara.
10. Mònica P.: Membre d'una organització terrorista que ha comès atemptats que han provocat morts en diverses ocasions.
11. T. S.: Va abusar sexualment d'infants de 4, 7 i 8 anys.
12. Carolina P.: Va participar en un robari en el qual va resultar mort un policia.

CONDEMNES A MENORS

FITXA 4

El dret internacional prohibeix...

... la imposició de la pena de mort en els casos de delictes comesos per menors de 18 anys, però encara hi ha un reduït grup de països que la manté.

En els darrers 18 anys, més de 40 persones han estat executades per delictes comesos quan tenien menys de 18 anys. El 2007 tres països han continuat executant menors: **l'Iran, Arabia Saudí i Iemen.**

REPÚBLICA DEMOCRÀTICA DEL CONGO

Kasongo, nen soldat de 14 anys, va ser executat...

... el gener de 2000, mitja hora després d'haver finalitzat el seu judici davant un tribunal militar especial. Els tribunals militars especials es van abolir a l'abril de 2003. El maig de 2001, representants de la República Democràtica del Congo van informar el Comitè dels Drets dels Infants de l'ONU que s'havia atorgat l'indult a altres nens soldats condemnats a mort. Els delegats no van esmentar l'execució de Kasongo.

EUA

Napoleon Beazley fou executat...

... el 2002 a Texas per un assassinat comès vuit anys abans, quan tenia només 17 anys d'edat. Durant el judici, el fiscal, de raça blanca, el va descriure com un "animal" davant un jurat compost únicament per blancs. Els testimonis que van comparèixer al judici van ressaltar les seves possibilitats de rehabilitació. El seu comportament a la presó va ser modèlic.

XINA

Zhao Lin, executat el 2003 amb 16 anys d'edat

L'octubre de 1997 va entrar en vigor una esmena del Codi Penal de la Xina, que eliminava la pràctica d'imposar la pena capital a persones declarades culpables de delictes comesos quan tenien menys de 16 o 17 anys. Malgrat això, s'ha continuat executant persones que eren menors de 18 anys en el moment de cometre el delicte, perquè els tribunals no van fer prou esforços per determinar la seva edat. El març de 2003, la publicació jurídica Hebei va informar que Zhao Lin, de 18 anys i 3 mesos havia estat executat el gener per un assassinat comès el maig de 2000, quan tenia 16 anys. L'assassinat havia tingut lloc a la comarca de Funing, província de Jiangsu.

IRAN

Mehrdad Yousefi de 18 anys, executat el 2001

Amnistia Internacional ha documentat set execucions de menors a l'Iran des de 1990. La majoria de dades estan basades en informació difosa pels mitjans de comunicació iranians. Més recentment, el 29 de maig de 2001, l'agència de notícies oficial IRNA va informar que Mehrdad Yousefi, de 18 anys, havia estat executat a la forca per un delicte comès dos anys abans. La judicatura ha aprovat un projecte de llei que augmentaria l'edat mínima per a la imposició de la pena capital a 18 anys. Segons informes, el projecte havia de passar a estudi del Parlament a finals de 2003.

IRAN

Delari Darabi, una jove de 20 anys...

... fou condemnada a mort pel Tribunal Suprem de l'Iran, acusada d'haver comès un assassinat el 2003, quan tenia 17 anys i era menor d'edat. Ella es declara innocent. Reclosa a la presó va intentar suïcidar-se. Pateix una malaltia renal que s'ha agreujat des que va ingressar a la presó.

L'Iran ha signat tractats internacionals que prohibeixen la pena de mort per a menors de 18 anys.

ENQUESTA SOBRE LA PENA DE MORT

Objectiu: A través d'una enquesta entre les persones properes, comprovar quina opinió els mereix la pena de mort.

Edat: 15-16 anys.

Material necessari: Fitxa 5 (pàgina 24).

Àrees relacionades: Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans, Matemàtiques, Tutories.

Desenvolupament:

1. Entregar a cada participant la Fitxa 5 (pàgina 24). Si cada estudiant entre-

vista cinc persones, tindrem un nombre elevat de persones enquestades. És el que podríem anomenar una petita mostra del que opina la població.

2. Se sumen totes les respostes i es calculen els percentatges. Per exemple:

Pregunta 1

Nombre de **persones a favor**

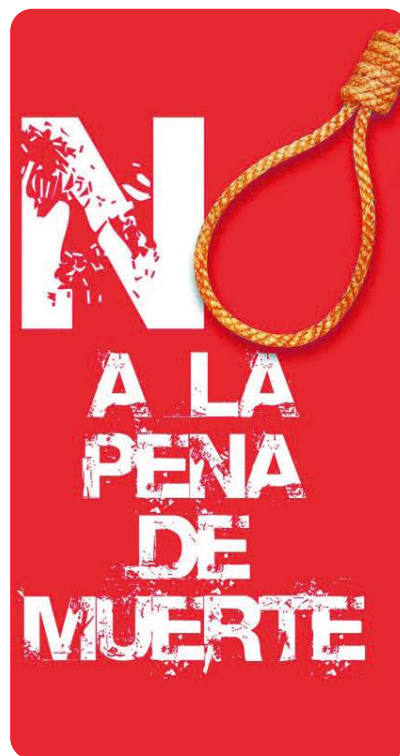
Nombre de **persones en contra**

Nombre de **"no sap/ no respon"**

% **a favor**

% **en contra**

% **no saben/ no responen**

Activistes d'**Amnistia Internacional** "injectant justícia" davant l'ambaixada de Filipines i demanat al govern d'aquest país que commutés la pena de mort de Paco Larrañaga

ENQUESTA SOBRE LA PENA DE MORT

5
FITXA

Es pot entrevistar a coneguts o a gent del carrer. Cal buscar cinc persones i preguntar-los si tenen 10 minuts per respondre unes preguntes. Anotar immediatament les respostes. No començar una discussió durant l'entrevista, ja que es tracta de l'opinió de la persona que està sent entrevistada. Es pot dialogar després de l'entrevista.

Entrevistador/a: "A l'escola hem tractat el tema de la pena de mort. Ara estem fent una recerca per conèixer l'opinió de la ciutadania sobre aquest tema. Té un moment per respondre'm unes preguntes?"

1. Està a favor o en contra de la pena de mort?

A favor → passar a la pregunta 2.

En contra → passar a la pregunta 3.

2. Quin és el seu argument més important a favor de la pena de mort? Té altres arguments?
3. Quin és el seu argument més important en contra la pena de mort? Té altres arguments?
4. Què en pensa dels arguments següents? Respongui "d'acord", "en desacord" o "no ho sé".
  - a) La pena de mort és un acte violent que incita novament a la violència.
  - b) La pena de mort s'utilitza freqüentment per eliminar els opositors polítics.
  - c) La pena de mort no espanta la gent que vol cometre un delictes.
  - d) La pena de mort discrimina: hi ha més persones negres i pobres condemnades a pena de mort que blanques i riques.
  - e) La pena de mort és irreversible: si es comet un error ja no es pot rectificar.
  - f) La pena de mort és el càstig més cruel, inhumà i humiliant que existeix, i a més, és una violació del dret a la vida.

teix, i a més, és una violació del dret a la vida.

g) Es cometen crims terribles. Si els autors són condemnats, a la presó, moltes vegades es penedeixen dels seus actes. Amb la pena de mort se'ls priva de la possibilitat de canviar les seves vides.

5. Amnistia Internacional creu que la pena de mort és el càstig més cruel i inhumà que hi ha, que és una violació del dret a la vida, i demana que se suprimeixi a tots els països del món. Hi està d'acord?

6. S'ha comprovat, a través d'alguns estudis, que amb la pena de mort no disminueix la delinqüència. Tenint en compte aquest argument, quina és la seva opinió sobre la pena de mort?

7. Els arguments en contra de la pena de mort de la pregunta quatre (repetir-los si cal) estan considerats per Amnistia Internacional i per moltes altres persones com a justos. Tenint en compte aquests arguments, quina opinió té vostè sobre la pena de mort?

Activistes d'**Amnistia Internacional** a Mèxic demanant l'abolició de la pena de mort.

